

PRO LEGE

O colecție necesară oricărui jurist:

- reunește între copertele fiecărei culegeri informații esențiale și extinse din domeniul abordat, înlesnind astfel utilizatorului activitatea de informare și de cercetare, reducând semnificativ și eficient timpul dedicat acestuia;
- prezintă pachete de acte normative consolidate, atent selectate în vederea acoperirii domeniului vizat, îmbogățite cu note și referințe utile, structurate și evidențiate profesionist și menite a facilita înțelegerea voinței și a intențiilor legiuitorului (prin semnalarea și/sau prin prezentarea unor corelații ori a unor spețe relevante, în unele cazuri prin oferirea unor lămuriri punctuale etc.);
- seria PREMIUM din cadrul colecției PRO LEGE este tipărită pe hârtie albă de calitate superioară, ideală pentru adnotările necesare în activitatea didactică și practică, beneficiază de grafică și de cromatică speciale (în vederea unui plus de evidențiere a informațiilor-cheie), incluzând totodată un vast material informativ suplimentar;
- fiecare culegere în parte constituie, practic, un instrument juridic complex, indispensabil activității de zi cu zi în cadrul domeniului căruia îi este dedicată și pe care îl reprezintă, organizând unitar informațiile necesare unei bune cunoașteri a domeniului respectiv.

COORDONAREA GENERALĂ a Colecției PRO LEGE este asigurată de consilier juridic Oliviu Crăznic. Așteptăm sugestiile și propunerile dvs. pe adresa prolege@universuljuridic.ro

S.C. UNIVERSUL JURIDIC S.R.L.

București, Bd. Iuliu Maniu, nr. 7, Corp C, parter, Sector 6
telefon: 021.314.93.15; 0733.674.222; fax: 021.314.93.16

Codul de procedură penală

Ediția a 3-a

**Ediție îngrijită
de prof. univ. dr.
Dan Lupașcu**

**Universul Juridic
București
-2018-**

Cuprins¹⁾

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ (LEGEA NR. 135/2010).....	5
Index.....	275

¹⁾ Actele normative cuprinse în prezenta culegere au fost actualizate la data de 1 octombrie 2018.

Editat de **Universul Juridic SRL**.

Editura **Universul Juridic** este acreditată CNATDCU (lista A2) și este considerată editură cu prestigiu recunoscut.

Copyright © 2017, 2018, **Universul Juridic SRL**.

Toate drepturile asupra prezentei ediții aparțin **Universul Juridic SRL**.

Nicio parte din această lucrare nu poate fi copiată fără acordul scris al **Universul Juridic SRL**.

Respect pentru autorii noștri, respect pentru profesia aleasă!

Prezenta lucrare, în tot sau în parte, este purtătoare de drepturi de autor, aflate sub protecția Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe. Întrucât, în contemporaneitate, aceste drepturi sunt ignorate și încălcate într-o măsură alarmantă, în pofida sistemului valorilor și convențiilor sociale nescrise, a devenit necesară apărarea lor prin forța și sub sancțiunea legii.

UNIVERSUL JURIDIC SRL, titular al dreptului de autor asupra prezentei lucrări, precizează pentru cititorii săi:

- conform art. 140 din Legea nr. 8/1996, constituie infracțiune și se pedepsește cu închisoare de la o lună la un an sau cu amendă reproducerea, fără autorizarea sau consimțământul titularului drepturilor recunoscute de lege, a operelor purtătoare de drepturi de autor sau a produselor purtătoare de drepturi conexe;
- conform art. 14 din Legea nr. 8/1996, prin reproducere se înțelege realizarea, integrală sau parțială, a uneia ori a mai multor copii ale unei opere, direct sau indirect, temporar ori permanent, prin orice mijloc și sub orice formă, inclusiv realizarea oricărei înregistrări sonore sau audiovizuale a unei opere, precum și stocarea permanentă ori temporară a acestora cu mijloace electronice.

Editura își rezervă dreptul de a acționa, prin mijloace legale și prin implicarea autorităților competente, în vederea protejării drepturilor patrimoniale de autor al căror deținător este în baza contractelor de editare.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
ROMÂNIA [Legislație]

Codul de procedură penală / ed. îngrij. de prof. univ. dr. Dan Lupașcu. -
Ed. a 3-a. - București : Universul Juridic, 2018

Index

ISBN 978-606-39-0203-1

I. Lupașcu, Dan (ed.)

34

Tehnoredactor: Marcela Radu

Copertă: Aurelian Leahu

Redacție:
tel.: 0732.320.666
e-mail: redactie@universuljuridic.ro

Distribuție:
tel.: 021.314.93.15
fax: 021.314.93.16
e-mail: distributie@universuljuridic.ro
editurauniversuljuridic.ro

Editura Universul Juridic

Portal:
tel.: 0725.683.560
e-mail: portal@universuljuridic.ro
universuljuridic.ro

Universul Juridic

Librăria Ujmag:
tel.: 0733.673.555;
021.312.22.21
e-mail: comenzi@ujmag.ro
ujmag.ro

Ujmag.ro

CODUL DE PROCEDURĂ PENALĂ¹⁾ (LEGEA NR. 135/2010)

¹⁾ M. Of. nr. 486 din 15 iulie 2010; în vigoare de la 1 februarie 2014.

Abreviere: NCPP (N.r. Având în vedere răspândirea pe scară largă a abrevierii „NCPP” pentru Noul Cod de procedură penală – fiind utilizată inclusiv pe site-ul oficial al ICCJ, în rezumatul deciziilor –, precum și faptul că, prin utilizarea acesteia, se evită orice confuzie cu vechiul Cod de procedură penală, am decis păstrarea abrevierii respective în cadrul notelor).

Istoric:

- **L. nr. 255/2013** pt. punerea în aplic. a NCPP și pt. modif. și compl. unor acte normative care cuprind disp. procesul penal (M. Of. nr. 515 din 14 august 2013; în vigoare de la 1 februarie 2014);
- **O.U.G. nr. 3/2014** pt. luarea unor măsuri de implementare necesare aplicării NCPP și pt. implementarea altor acte normative (M. Of. nr. 98 din 7 februarie 2014);
- **O.U.G. nr. 82/2014** pt. modif. și compl. NCPP (M. Of. nr. 911 din 15 decembrie 2014);
- **D.C.C. nr. 336/2015** (M. Of. nr. 342 din 19 mai 2015);
- **O.U.G. nr. 24/2015** pt. modif. NCPP (M. Of. nr. 473 din 30 iunie 2015);
- **L. nr. 318/2015** pt. înființ. și funcț. Agenției Naționale de Administrare a Bunurilor Indisponibilizate și pentru modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 961 din 24 decembrie 2015);
- **O.U.G. nr. 6/2016** priv. unele măsuri pt. punerea în execut. a mandatelor de supraveghere tehnică dispuse în procesul penal (M. Of. nr. 190 din 14 martie 2016);
- **L. nr. 75/2016** priv. aprob. O.U.G. nr. 82/2014 pt. modif. și compl. NCPP (M. Of. nr. 334 din 29 aprilie 2016);
- **O.U.G. nr. 18/2016** pt. modif. și compl. NCP, NCPP, precum și pt. compl. art. 31 alin. (1) L. nr. 304/2004 priv. organiz. judiciară (M. Of. nr. 389 din 23 mai 2016);
- **L. nr. 116/2016** priv. aprob. O.U.G. nr. 24/2015 pt. modif. NCPP (M. Of. nr. 418 din 2 iunie 2016);
- **L. nr. 151/2016** priv. ordinul european de protecție, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 545 din 20 iulie 2016);
- **O.U.G. nr. 70/2016** pt. modif. și compl. NCPP și a L. nr. 304/2004 priv. organiz. judiciară (M. Of. nr. 866 din 31 octombrie 2016; **Art. III. Disp. prezentei O.U.G. priv. recursul în casație exercitat împotriva deciziilor pronunțate de ICCJ, ca instanță de apel, se aplică: a) în cazul recursurilor în casație aflate pe rolul ICCJ la data intrării în vigoare a prezentei O.U.G.; b) în cazul recursurilor în casație exercitate împotriva deciziilor pronunțate începând cu data publicării D.C.C. nr. 540/2016 ref. la excep. de neconstit. a disp. art. 434 alin. (1) tz. I NCPP în M. Of. nr. 841 din 24 octombrie 2016**);
- **D.C.C. nr. 625/2016** (M. Of. nr. 107 din 7 februarie 2017);
- **O.U.G. nr. 14/2017** priv. abrog. O.U.G. nr. 13/2017 pt. modif. și compl. NCP și a NCPP, precum și pt. modif. NCPP (M. Of. nr. 101 din 5 februarie 2017; aprob. cu modif. prin **L. nr. 9/2017** pt. aprob. O.U.G. nr. 14/2017 priv. abrog. O.U.G. nr. 13/2017 pt. modif. și compl. NCP și a NCPP, precum și pt. modif. NCPP – M. Of. nr. 144 din 26 februarie 2017);
- **D.C.C. nr. 22/2017** (M. Of. nr. 159 din 3 martie 2017);
- **D.C.C. nr. 17/2017** (M. Of. nr. 261 din 13 aprilie 2017);
- **D.C.C. nr. 90/2017** (M. Of. nr. 291 din 25 aprilie 2017);
- **D.C.C. nr. 2/2017** (M. Of. nr. 324 din 5 mai 2017);
- **D.C.C. nr. 257/2017** (M. Of. nr. 472 din 22 iunie 2017);
- **D.C.C. nr. 244/2017** (M. Of. nr. 529 din 6 iulie 2017);
- **D.C.C. nr. 302/2017** (M. Of. nr. 566 din 17 iulie 2017);
- **D.C.C. nr. 437/2017** (M. Of. nr. 763 din 26 septembrie 2017);
- **D.C.C. nr. 562/2017** (M. Of. nr. 837 din 23 octombrie 2017);
- **D.C.C. nr. 651/2017** (M. Of. nr. 1000 din 18 decembrie 2017);
- **D.C.C. nr. 554/2017** (M. Of. nr. 1013 din 21 decembrie 2017);
- **D.C.C. nr. 802/2017** (M. Of. nr. 116 din 6 februarie 2018);
- **D.C.C. nr. 21/2018** (M. Of. nr. 175 din 23 februarie 2018);
- **D.C.C. nr. 22/2018** (M. Of. nr. 177 din 26 februarie 2018);
- **L. nr. 49/2018** priv. precursorii de explozivi, precum și pt. modif. și compl. unor acte normative (M. Of. nr. 194 din 2 martie 2018);
- **D.C.C. nr. 79/2018** (M. Of. nr. 399 din 9 mai 2018);
- **D.C.C. nr. 102/2018** (M. Of. nr. 400 din 10 mai 2018);
- **D.C.C. nr. 354/2018** (M. Of. nr. 579 din 9 iulie 2018); **art. 252³**.

Tabla de materii

PARTEA GENERALĂ	(art. 1-284)..... 10
Titlul I. Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale	(art. 1-13)..... 10
Titlul II. Acțiunea penală și acțiunea civilă în procesul penal	(art. 14-28)..... 16
Capitolul I. Acțiunea penală	(art. 14-18)..... 16
Capitolul II. Acțiunea civilă	(art. 19-28)..... 17
Titlul III. Participanții în procesul penal	(art. 29-96)..... 22
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 29-34)..... 22
Capitolul II. Competența organelor judiciare	(art. 35-76)..... 22
Secțiunea 1. Competența funcțională, după materie și după calitatea persoanei a instanțelor judecătorești	(art. 35-40)..... 22
Secțiunea a 2-a. Competența teritorială a instanțelor judecătorești	(art. 41-42)..... 25
Secțiunea a 3-a. Dispoziții speciale privind competența instanțelor judecătorești	(art. 43-52)..... 26
Secțiunea a 4-a. Competența judecătorului de drepturi și libertăți și a judecătorului de cameră preliminară	(art. 53-54)..... 29
Secțiunea a 5-a. Organele de urmărire penală și competența acestora	(art. 55-63)..... 30
Secțiunea a 6-a. Incompatibilitatea și strămutarea	(art. 64-76)..... 34
Capitolul III. Subiecții procesuali principali și drepturile acestora	(art. 77-81)..... 40
Capitolul IV. Inculpatul și drepturile acestuia	(art. 82-83)..... 41
Capitolul V. Partea civilă și drepturile acesteia	(art. 84-85)..... 42
Capitolul VI. Partea responsabilă civilmente și drepturile acesteia	(art. 86-87)..... 42
Capitolul VII. Avocatul. Asistența juridică și reprezentarea	(art. 88-96)..... 43
Titlul IV. Probele, mijloacele de probă și procedeele probatorii	(art. 97-201)..... 49
Capitolul I. Reguli generale	(art. 97-103)..... 49
Capitolul II. Audierea persoanelor	(art. 104-131)..... 51
Secțiunea 1. Reguli generale în materia audierii persoanelor	(art. 104-106)..... 51
Secțiunea a 2-a. Audierea suspectului sau a inculpatului	(art. 107-110)..... 51
Secțiunea a 3-a. Audierea persoanei vătămate, a părții civile și a părții responsabile civilmente	(art. 111-113)..... 53
Secțiunea a 4-a. Audierea martorilor	(art. 114-124)..... 55
Secțiunea a 5-a. Protecția martorilor	(art. 125-130)..... 58
Subsecțiunea 1. Protecția martorilor amenințați	(art. 125-129)..... 58
Subsecțiunea a 2-a. Protecția martorilor vulnerabili	(art. 130)..... 61
Secțiunea a 6-a. Confruntarea	(art. 131)..... 61
Capitolul III. Identificarea persoanelor și a obiectelor	(art. 132-137)..... 61

Capitolul IV. Metode speciale de supraveghere sau cercetare	(art. 138-153)..... 63
Capitolul V. Conservarea datelor informatice	(art. 154-155)..... 79
Capitolul VI. Percheziția și ridicarea de obiecte și înscrisuri	(art. 156-171)..... 81
Secțiunea 1. Percheziția domiciliară	(art. 157-164)..... 81
Secțiunea a 2-a. Alte forme de percheziție	(art. 165-168 ¹)..... 86
Secțiunea a 3-a. Ridicarea de obiecte și înscrisuri	(art. 169-171)..... 89
Capitolul VII. Expertiza și constatarea	(art. 172-191)..... 90
Capitolul VIII. Cercetarea locului faptei și reconstituirea	(art. 192-195)..... 101
Capitolul IX. Fotografiera și luarea amprentelor suspectului, inculpatului sau ale altor persoane	(art. 196)..... 103
Capitolul X. Mijloace materiale de probă	(art. 197)..... 103
Capitolul XI. Înscrisurile	(art. 198-201)..... 103
Titlul V. Măsurile preventive și alte măsuri procesuale	(art. 202-256)..... 105
Capitolul I. Măsurile preventive	(art. 202-244)..... 105
Secțiunea 1. Dispoziții generale	(art. 202-208 ¹)..... 105
Secțiunea a 2-a. Reținerea	(art. 209-210)..... 110
Secțiunea a 3-a. Controlul judiciar	(art. 211-215 ¹)..... 112
Secțiunea a 4-a. Controlul judiciar pe cauțiune	(art. 216-217)..... 116
Secțiunea a 5-a. Arestul la domiciliu	(art. 218-222)..... 117
Secțiunea a 6-a. Arestarea preventivă	(art. 223-240)..... 120
Secțiunea 7-a. Încetarea de drept, revocarea și înlocuirea măsurilor preventive	(art. 241-242)..... 128
Secțiunea a 8-a. Dispoziții speciale privind măsurile preventive aplicate minorilor	(art. 243-244)..... 131
Capitolul II. Aplicarea provizorie a măsurilor de siguranță cu caracter medical	(art. 245-248)..... 132
Secțiunea 1. Obligarea provizorie la tratament medical	(art. 245-246)..... 132
Secțiunea a 2-a. Internarea medicală provizorie	(art. 247-248)..... 133
Capitolul III. Măsurile asigurătorii, restituirea lucrurilor și restabilirea situației anterioare săvârșirii infracțiunii	(art. 249-256)..... 135
Titlul VI. Acte procesuale și procedurale comune	(art. 257-284)..... 142
Capitolul I. Citarea, comunicarea actelor procedurale și mandatul de aducere	(art. 257-267)..... 142
Capitolul II. Termenele	(art. 268-271)..... 149
Capitolul III. Cheltuielile judiciare	(art. 272-276)..... 150
Capitolul IV. Modificarea actelor procedurale, îndreptarea erorilor materiale și înlăturarea unor omisiuni vădite	(art. 277-279)..... 152
Capitolul V. Nulitățile	(art. 280-282)..... 153
Capitolul VI. Amenda judiciară	(art. 283-284)..... 154
PARTEA SPECIALĂ	(art. 285-603)..... 157
Titlul I. Urmărirea penală	(art. 285-341)..... 157
Capitolul I. Dispoziții generale	(art. 285-287)..... 157

Capitolul II. Sesiizarea organelor de urmărire penală.....	(art. 288-298).....	158
Secțiunea 1. Reglementări generale.....	(art. 288-294 ¹).....	158
Secțiunea a 2-a. Plângerea prealabilă.....	(art. 295-298).....	161
Capitolul III. Conducerea și supravegherea activității organelor de cercetare penală de către procuror.....	(art. 299-304).....	162
Capitolul IV. Efectuarea urmăririi penale.....	(art. 305-326).....	163
Secțiunea 1. Desfășurarea urmăririi penale.....	(art. 305-311).....	163
Secțiunea a 2-a. Suspendarea urmăririi penale.....	(art. 312-313).....	166
Secțiunea a 3-a. Clasarea și renunțarea la urmărirea penală.....	(art. 314-320).....	166
Secțiunea a 4-a. Terminarea urmăririi penale.....	(art. 321-323).....	170
Secțiunea a 5-a. Dispoziții privind efectuarea urmăririi penale de către procuror.....	(art. 324-326).....	171
Capitolul V. Rezolvarea cauzelor și sesiizarea instanței.....	(art. 327-331).....	171
Capitolul VI. Reluarea urmăririi penale.....	(art. 332-335).....	173
Capitolul VII. Plângerea împotriva măsurilor și actelor de urmărire penală.....	(art. 336-341).....	174
Titlul II. Camera preliminară.....	(art. 342-348).....	179
Titlul III. Judecata.....	(art. 349-477 ¹).....	183
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 349-370).....	183
Capitolul II. Judecata în primă instanță.....	(art. 371-470).....	191
Secțiunea 1. Desfășurarea judecării cauzelor.....	(art. 371-390).....	191
Secțiunea a 2-a. Deliberarea și hotărârea instanței.....	(art. 391-407).....	197
Capitolul III. Apelul.....	(art. 408-425).....	204
Capitolul III ¹ . Contestația.....	(art. 425 ¹).....	210
Capitolul V. Căile extraordinare de atac.....	(art. 426-470).....	211
Secțiunea 1. Contestația în anulare.....	(art. 426-432).....	211
Secțiunea a 2-a. Recursul în casație.....	(art. 433-451).....	213
Secțiunea a 3-a. Revizuirea.....	(art. 452-465).....	218
Secțiunea a 4-a. Redeschiderea procesului penal în cazul judecării în lipsa persoanei condamnate.....	(art. 466-470).....	224
Capitolul VI. Dispoziții privind asigurarea unei practici judiciare unitare.....	(art. 471-477 ¹).....	226
Secțiunea 1. Recursul în interesul legii.....	(art. 471-474 ¹).....	226
Secțiunea a 2-a. Sesiizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept.....	(art. 475-477 ¹).....	228
Titlul IV. Proceduri speciale.....	(art. 478-549 ¹).....	230
Capitolul I. Acordul de recunoaștere a vinovăției.....	(art. 478-488).....	230
Capitolul I ¹ . Contestația privind durata procesului penal.....	(art. 488 ¹ -488 ⁶).....	233
Capitolul II. Procedura privind tragerea la răspundere penală a persoanei juridice.....	(art. 489-503).....	235

Capitolul III. Procedura în cauzele cu infractori minori.....	(art. 504-520).....	240
Capitolul IV. Procedura dării în urmărire.....	(art. 521-526).....	244
Capitolul V. Procedura reabilitării.....	(art. 527-537).....	247
Capitolul VI. Procedura reparării pagubei materiale sau a daunei morale în caz de eroare judiciară sau în caz de privare nelegală de libertate ori în alte cazuri.....	(art. 538-542).....	249
Capitolul VII. Procedura în caz de dispariție a dosarelor judiciare și a înscrisurilor judiciare.....	(art. 543-547).....	251
Capitolul VIII. Procedura privind cooperarea judiciară internațională și punerea în aplicare a tratatelor internaționale în materie penală.....	(art. 548-549).....	252
Secțiunea 1. Dispoziții generale.....	(art. 548).....	252
Secțiunea a 2-a. Recunoașterea unor acte judiciare străine.....	(art. 549).....	252
Capitolul IX. Procedura de confiscare sau desființare a unui înscris în cazul clasării.....	(art. 549 ¹).....	252
Titlul V. Executarea hotărârilor penale.....	(art. 550-601).....	254
Capitolul I. Dispoziții generale.....	(art. 550-554).....	254
Capitolul II. Punerea în executare a hotărârilor.....	(art. 555-581).....	255
Secțiunea 1. Punerea în executare a pedepselor principale.....	(art. 555-561).....	255
Secțiunea a 2-a. Punerea în executare a pedepselor complementare.....	(art. 562-565).....	258
Secțiunea a 3-a. Punerea în executare a măsurilor de siguranță.....	(art. 566-574).....	259
Secțiunea a 4-a. Punerea în executare a altor dispoziții.....	(art. 575-576).....	262
Secțiunea a 5-a. Punerea în executare a amenzii judiciare și a cheltuielilor judiciare avansate de stat.....	(art. 577-578).....	262
Secțiunea a 6-a. Punerea în executare a dispozițiilor civile din hotărâre.....	(art. 579-581).....	263
Capitolul III. Alte dispoziții privind executarea.....	(art. 581 ¹ -596).....	264
Secțiunea 1. Condamnarea în cazul anulării sau revocării renunțării la aplicarea pedepsei sau a amânării aplicării pedepsei.....	(art. 581 ¹ -582).....	264
Secțiunea 1 ¹ . Schimbări în executarea unor hotărâri.....	(art. 583-588).....	265
Secțiunea a 2-a. Amânarea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	(art. 589-591).....	267
Secțiunea a 3-a. Întreruperea executării pedepsei închisorii sau a detențiunii pe viață.....	(art. 592-594).....	269
Secțiunea a 4-a. Înlăturarea sau modificarea pedepsei.....	(art. 595-596).....	270
Capitolul IV. Dispoziții comune.....	(art. 597-601 ¹).....	271
Titlul VI. Dispoziții finale.....	(art. 602-603).....	274

PARTEA GENERALĂ

Titlul I

Principiile și limitele aplicării legii procesuale penale

Art. 1. Normele de procedură penală și scopul acestora. (1) Normele de procedură penală reglementează desfășurarea procesului penal și a altor proceduri judiciare în legătură cu o cauză penală.

(2) Normele de procedură penală urmăresc asigurarea exercitării eficiente a atribuțiilor organelor judiciare cu garantarea drepturilor părților și ale celorlalți participanți în procesul penal astfel încât să fie respectate prevederile Constituției, ale tratatelor constitutive ale Uniunii Europene, ale celorlalte reglementări ale Uniunii Europene în materie procesual penală, precum și ale pactelor și tratatelor privitoare la drepturile fundamentale ale omului la care România este parte.

• VECHIUL CPP (L. nr. 29/1968): art. 1 alin. (2).

Art. 2. Legalitatea procesului penal. Procesul penal se desfășoară potrivit dispozițiilor prevăzute de lege.

• VECHIUL CPP: art. 2 alin. (1).

Art. 3. Separarea funcțiilor judiciare. (1) În procesul penal se exercită următoarele funcții judiciare:

- funcția de urmărire penală;
- funcția de dispoziție asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale persoanei în faza de urmărire penală;
- funcția de verificare a legalității trimiterii ori netrimiterii în judecată;
- funcția de judecată.

(2) Funcțiile judiciare se exercită din oficiu, în afară de cazul când, prin lege, se dispune altfel.

(3)¹⁾ În desfășurarea aceluiași proces penal, exercitarea unei funcții judiciare este incompatibilă cu exercitarea unei alte funcții judiciare, cu excepția celei prevăzute la alin. (1) lit. c), care este compatibilă cu funcția de judecată, mai puțin când se dispune începerea judecății potrivit art. 341 alin. (7) pct. 2 lit. c).

(4) În exercitarea funcției de urmărire penală, procurorul și organele de cercetare penală strâng probe necesare pentru a se constata dacă există sau nu temeiuri de trimitere în judecată.

(5) Asupra actelor și măsurilor din cadrul urmăririi penale, care restrâng drepturile și libertățile fundamentale ale persoanei, dispune judecătorul desemnat cu atribuții în acest sens, cu excepția cazurilor prevăzute de lege.

(6) Asupra legalității actului de trimitere în judecată și probelor pe care se bazează acesta, precum și asupra legalității soluțiilor de netrimitere în judecată se pronunță judecătorul de cameră preliminară, în condițiile legii.

(7) Judecata se realizează de către instanță, în complete legal constituite.

¹⁾ Alin. (3) al art. 3 este reprodus astfel cum a fost modificat prin art. II pct. 1 din O.U.G. nr. 18/2016.

Art. 4. Presumția de nevinovăție. (1) Orice persoană este considerată nevinovată până la stabilirea vinovăției sale printr-o hotărâre penală definitivă.

(2) După administrarea întregului probatoriu, orice îndoială în formarea convingerii organelor judiciare se interpretează în favoarea suspectului sau inculpatului.

• VECHIUL CPP: art. 5².

Art. 5. Aflarea adevărului. (1) Organele judiciare au obligația de a asigura, pe bază de probe, aflarea adevărului cu privire la faptele și împrejurările cauzei, precum și cu privire la persoana suspectului sau inculpatului.

(2) Organele de urmărire penală au obligația de a strânge și de a administra probe atât în favoarea, cât și în defavoarea suspectului sau inculpatului. Respingerea sau neconstatarea cu rea-credință a probelor propuse în favoarea suspectului sau inculpatului se sancționează conform dispozițiilor prezentului cod.

• VECHIUL CPP: art. 3; art. 202 alin (1).

Art. 6. Ne bis in idem. Nicio persoană nu poate fi urmărită sau judecată pentru săvârșirea unei infracțiuni atunci când față de acea persoană s-a pronunțat anterior o hotărâre penală definitivă cu privire la aceeași faptă, chiar și sub altă încadrare juridică.

• VECHIUL CPP: art. 10 alin. (1) lit. j).

Art. 7. Obligatorietatea punerii în mișcare și a exercitării acțiunii penale.

(1) Procurorul este obligat să pună în mișcare și să exercite acțiunea penală din oficiu atunci când există probe din care rezultă săvârșirea unei infracțiuni și nu există vreo cauză legală de împiedicare, alta decât cele prevăzute la alin. (2) și (3).

(2) În cazurile și în condițiile prevăzute expres de lege, procurorul poate renunța la exercitarea acțiunii penale dacă, în raport cu elementele concrete ale cauzei, nu există un interes public în realizarea obiectului acesteia.

(3) În cazurile prevăzute expres de lege, procurorul pune în mișcare și exercită acțiunea penală după introducerea plângerii prealabile a persoanei vătămate sau după obținerea autorizării ori sesizării organului competent sau după îndeplinirea unei alte condiții prevăzută de lege.

• VECHIUL CPP: art. 2 alin. (2).

Art. 8. Caracterul echitabil și termenul rezonabil al procesului penal. Organele judiciare au obligația de a desfășura urmărirea penală și judecata cu respectarea garanțiilor procesuale și a drepturilor părților și ale subiecților procesuali, astfel încât să fie constatate la timp și în mod complet faptele care constituie infracțiuni, nicio persoană nevinovată să nu fie trasă la răspundere penală, iar orice persoană care a săvârșit o infracțiune să fie pedepsită potrivit legii, într-un termen rezonabil.

• VECHIUL CPP: art. 1 alin. (1).

Art. 9. Dreptul la libertate și siguranță. (1) În cursul procesului penal este garantat dreptul oricărei persoane la libertate și siguranță.

(2) Orice măsură privativă sau restrictivă de libertate se dispune în mod excepțional și doar în cazurile și în condițiile prevăzute de lege.

(3) Orice persoană arestată are dreptul de a fi informată în cel mai scurt timp și într-o limbă pe care o înțelege asupra motivelor arestării sale și are dreptul de a formula contestație împotriva dispunerii măsurii.

(4) Atunci când se constată că o măsură privativă sau restrictivă de libertate a fost dispusă în mod nelegal, organele judiciare competente au obligația de a dispune revocarea măsurii și, după caz, punerea în libertate a celui reținut sau arestat.

(5) Orice persoană față de care s-a dispus în mod nelegal, în cursul procesului penal, o măsură privativă de libertate are dreptul la repararea pagubei suferite, în condițiile prevăzute de lege.

• **VECHIUL CPP: art. 5.**

• **DISPOZIȚII EUROPENE. Dir. 2012/13/UE** priv. dreptul la informare în cadrul procedurilor penale (JO L nr. 142 din 1 iunie 2012): „**Art. 6. Dreptul la informare cu privire la acuzare.**

(1) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate primesc informații cu privire la fapta penală de a cărei comitere aceasta sunt suspectate sau acuzate. Informațiile respective se furnizează cu promptitudine și cu detaliile necesare pentru a se putea garanta caracterul echitabil al procedurilor și exercitarea efectivă a dreptului la apărare. (2) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate care sunt arestate sau reținute sunt informate cu privire la motivele arestării sau reținerii, inclusiv cu privire la fapta penală de a cărei comitere sunt suspectate sau acuzate. (3) Statele membre se asigură că, cel târziu la prezentarea fondului acuzării în instanță, se oferă informații detaliate cu privire la acuzare, inclusiv natura și încadrarea juridică a infracțiunii, precum și forma de participare a persoanei acuzate. (4) Statele membre se asigură că persoanele suspectate sau acuzate sunt informate cu promptitudine cu privire la orice modificare a informațiilor oferite în conformitate cu prezentul articol, acolo unde este necesar pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor”.

Art. 10. Dreptul la apărare. (1) Părțile și subiecții procesuali principali au dreptul de a se apăra ei înșiși sau de a fi asistați de avocat.

(2) Părțile, subiecții procesuali principali și avocatul au dreptul să beneficieze de timp și înlesnirile necesare pregătirii apărării.

(3) Suspectul are dreptul de a fi informat de îndată și înainte de a fi ascultat despre fapta pentru care se efectuează urmărirea penală și încadrarea juridică a acesteia. Inculpatul are dreptul de a fi informat de îndată despre fapta pentru care s-a pus în mișcare acțiunea penală împotriva lui și încadrarea juridică a acesteia.

(4) Înainte de a fi ascultați, suspectului și inculpatului trebuie să li se pună în vedere că au dreptul de a nu face nicio declarație.

(5) Organele judiciare au obligația de a asigura exercitarea deplină și efectivă a dreptului la apărare de către părți și subiecții procesuali principali în tot cursul procesului penal.

(6) Dreptul la apărare trebuie exercitat cu bună-credință, potrivit scopului pentru care a fost recunoscut de lege.

• **VECHIUL CPP: art. 6.**

• **DISPOZIȚII EUROPENE. A se vedea art. 6 Dir. 2012/13/UE** (sub art. 9 NCPP).

Art. 11. Respectarea demnității umane și a vieții private. (1) Orice persoană care se află în curs de urmărire penală sau de judecată trebuie tratată cu respectarea demnității umane.

(2) Respectarea vieții private, a inviolabilității domiciliului și a secretului corespondenței sunt garantate. Restrângerea exercitării acestor drepturi nu este admisă decât în condițiile legii și dacă aceasta este necesară într-o societate democratică.

• **VECHIUL CPP: art. 5¹.**

Art. 12. Limba oficială și dreptul la interpret. (1) Limba oficială în procesul penal este limba română.

(2) Cetățenii români aparținând minorităților naționale au dreptul să se exprime în limba maternă în fața instanțelor de judecată, actele procedurale întocmindu-se în limba română.

(3) Părților și subiecților procesuali care nu vorbesc sau nu înțeleg limba română ori nu se pot exprima li se asigură, în mod gratuit, posibilitatea de a lua cunoștință de piesele dosarului, de a vorbi, precum și de a pune concluzii în instanță, prin interpret. În cazurile în care asistența juridică este obligatorie, suspectului sau inculpatului i se asigură în mod gratuit posibilitatea de a comunica, prin interpret, cu avocatul în vederea pregătirii audierii, a introducerii unei căi de atac sau a oricărei alte cereri ce țin de soluționarea cauzei.

(4) În cadrul procedurilor judiciare se folosesc interpreți autorizați, potrivit legii. Sunt incluși în categoria interpreților și traducătorii autorizați, potrivit legii.

• **VECHIUL CPP: art. 7-8.**

• **DISPOZIȚII EUROPENE. Dir. 2010/64/UE** priv. dreptul la interpretare și traducere în cadrul procedurilor penale (JO L nr. 280 din 26 octombrie 2010): „**Art. 1. Obiectul și domeniul de aplicare.**

(1) Prezentă directivă instituie norme privind dreptul la interpretare și la traducere în cadrul procedurilor penale și al procedurilor de executare a unui mandat european de arestare. (2) Dreptul menționat la alineatul (1) se aplică persoanelor din momentul în care acestora li se aduce la cunoștință de către autoritățile competente ale unui stat membru, prin notificare oficială sau în alt mod, faptul că sunt suspectate sau acuzate de comiterea unei infracțiuni, până la finalizarea procedurilor, prin aceasta înțelegându-se soluționarea definitivă a întrebării dacă persoanele în cauză au comis infracțiunea, inclusiv, după caz, stabilirea pedepsei și soluționarea oricărei căi de atac. (3) În cazul în care legislația unui stat membru prevede aplicarea unei sancțiuni pentru infracțiuni minore de către o altă autoritate decât o instanță cu competențe în materie penală și aplicarea unei astfel de sancțiuni poate fi atacată în fața unei astfel de instanțe, prezenta directivă se aplică doar în cazul procedurilor desfășurate în fața respectivei instanțe ca urmare a exercitării unei astfel de căi de atac. (4) Prezenta directivă nu aduce atingere legislației naționale referitoare la prezența unui avocat în oricare etapă a procedurilor penale și nici normelor de drept intern privind dreptul de acces al unei persoane suspectate sau acuzate la documentele din cadrul procedurilor penale. **Art. 2. Dreptul la interpretare.** (1) Statele membre se asigură că persoanelor suspectate sau acuzate, care nu vorbesc sau nu înțeleg limba în care se desfășoară procedura penală respectivă, li se oferă, fără întârziere, servicii de interpretare în cadrul procedurilor penale desfășurate în fața autorităților de urmărire penală și a celor judiciare, inclusiv în cadrul interogatoriilor efectuate de poliție, în cadrul tuturor audierilor în fața instanței și în cadrul oricăror audieri intermediare necesare. (2) Statele membre se asigură că, atunci când este necesar în vederea garantării caracterului echitabil al procedurilor, sunt disponibile servicii de interpretare pentru comunicarea dintre persoanele suspectate sau acuzate și avocații acestora, care are legătură directă cu interogatoriul și cu audierile din cadrul procedurilor sau cu introducerea unei căi de atac sau a oricărei alte cereri de natură procedurală. (3) Dreptul la interpretare în temeiul alin. (1) și (2) include oferirea de asistență adecvată persoanelor cu deficiențe de auz și de vorbire. (4) Statele membre se asigură de existența unei proceduri sau a unui mecanism prin care să verifice dacă persoanele suspectate sau acuzate vorbesc și înțeleg limba în care se desfășoară procedurile penale și dacă au nevoie să fie asistate de un interpret. (5) Statele membre se asigură că, în conformitate cu procedurile din legislația națională, persoanele suspectate sau acuzate au dreptul să exercite o cale de atac împotriva oricărei decizii care dispune că nu este necesară interpretarea și că, atunci când s-a asigurat interpretarea, respectivele persoane au posibilitatea de a reclama faptul că interpretarea nu este de o calitate suficientă pentru a garanta caracterul echitabil al procedurilor. (6) Dacă este cazul, se pot folosi tehnologii de comunicare cum ar fi